

Ellex[®]
Valiunas

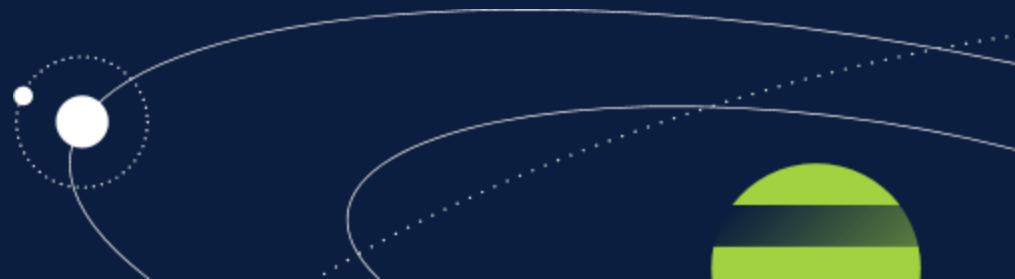
| 30 years

Savaitinis naujienlaiškis Viešieji pirkimai

2022 m. spalio 24 –30 d.
43 metų savaitė

Turinys

1. Savaitės komentaras
2. Teisės aktų pakeitimai
3. Institucijų aktualijos
4. Teismų praktika

Savaitės komentaras

43-ąją metų savaitę „šurmuliavo“ VPT organizuota žaliųjų pirkimų mugė (juk mugės visada „šurmuliuoja“ taip? :). Renginys pasisekė: sulaukė solidaus būrio tiekėjų, kurie dalijosi gerąja patirtimi. Sveikiname VPT ir linkime, kad pilotinis renginys taptų kasmetiniu.

Žalieji pirkimai nebuvo praradę aktualumo, tačiau jis tik didėja – nuo 2023 metų visi pirkimai turės būti vykdomi žaliai. Į tai reaguoja ir Aplinkos ministerija, koreguodama reikalavimus žaliesiems pirkimams.

Tuo tarpu teismai primena taisyklę, kad PO turi tiksliai formuluoti savo prašymus paaiškinti, patikslinti pasiūlymą, t. y. nurodyti, kokie konkrečiai duomenys yra neaiškūs ir kodėl. Tik tuomet, kai tiekėjas nepašalina tokių aiškiai ir tiksliai PO išdėstytų abejonių, PO privalo atmesti tokį pasiūlymą.

Kitaip tariant, kaip gyvenime, taip ir pirkimuose, verta vadovautis taisykle – „nedaryk savų prielaidų, o įsitikink“.

Šarūnas Neniškis

„Ellex Valiunas“ advokatas, Viešųjų pirkimų ir valstybės pagalbos praktikos ekspertas

[Kontaktai](#)

INSTITUCIJŲ AKTUALIJOS IR TEISĖKŪRA

1. **VPT:** džiaugiasi praėjusia „[Žaliųjų pirkimų muge](#)“, į kurią susirinko virš 30 tiekėjų, kurie dalinosi savo gerąja patirtimi vystant tvarių produktų ir žaliavų tiekimą. Tuo tarpu pirkimų vykdytojai dalinosi pranešimais apie kasdienybėje kylančius klausimus, susijusius su žaliaisiais pirkimais.

Primename, kad įgyvendinant Europos Sąjungos žaliąjį kursą nuo 2023 metų visi viešieji pirkimai Lietuvoje turės būti vykdomi „žaliai“. Reaguodama į tai, Aplinkos ministerija suskubo keisti Aplinkos ministro 2011-06-28 d. įsakymą [Nr. D1-508](#) dėl žaliųjų pirkimų reikalavimų. Nauja redakcija dėstomas [įsakymas](#) žymiai sutrumpėja, taip pat keičiami ir minimalūs aplinkos apsaugos kriterijai, kurie aktualūs tiek perkančiosioms organizacijoms, nustatančioms minimalius reikalavimus, tiek ir tiekėjams, kurie turi juos atitikti. Išvadas teikiančios ministerijos turėjo pastabų šiam įsakymo pakeitimo projektui, todėl įsakymo projekto turinys dar gali keistis.

2. **VPT:** [pristatė](#) centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos modernizavimo projekto SAULĖ IS būsimus technologinius ir procedūrinius pokyčius. Projektu siekiama didinti e-pirkimų vykdymo efektyvumą, automatizuoti pirkimų procesą, kurti priemones didesniai informacijos viešinimui, sukurti sąsajas su kitų institucijų informacinėmis sistemomis, sukurti funkcionalumus, leidžiančius atsekti potencialų interesų konfliktą bei įgyvendinti kitas skaitmenines priemones, padedančias užkardyti korupcinio pobūdžio veikas. SAULĖ IS visuotinio naudojimo pradžia planuojama 2023 m. rugsėjo – gruodžio mėn.

TEISMŲ PRAKTIKA

1. Lietuvos apeliacinis teismas: perkančiajai organizacijai tenka pareiga labai aiškiai nurodyti, kokie konkrečiai duomenys yra neaiškūs ir kodėl (*UAB „Ecoservice“ v. Druskininkų savivaldybės administracija*)

Byloje kilo ginčas dėl atsakovės PO vykdyto gėlynų įrengimo ir teritorijų apželdinimo bei priežiūros paslaugų pirkimo. PO pateikė ieškovei prašymą patikslinti neišsamius duomenis apie jos kvalifikaciją, konkrečiai, prašė patikslinti ieškovės atliktų darbų pagal sutartis apimtį bei pateikti 10 sutarčių, sudarytų su privačiais užsakovais, kopijas. Ieškovei pateikus prašomus dokumentus, PO įvertino tiekėjos pasiūlymą ir jį atmetė kaip neatitinkantį kvalifikacinių reikalavimų. Byloje kilo ginčas dėl tiekėjos pasiūlymo atmetimo.

Pirma, Lietuvos apeliacinis teismas nurodė, kad turiningojo (*tiekėjų veiksmų ir PO sprendimų*) vertinimo principas ypač aktualus sprendžiant, ar PO pagrįstai atmetė tiekėjo pasiūlymą dėl jame aptiktų trūkumų ar netikslumų, t. y. ar tinkamai sprendė dėl tiekėjo pasiūlymo turinio ir formos. Tiekėjo pasiūlymo nustatyto trūkumo turiningasis vertinimas iš esmės reiškia ne tiekėjo įvertos klaidos ignoravimą, o pasiūlymo *turinio atitikties iškeltiems reikalavimams nustatymą*, nepriklausomai nuo to, kad pasiūlymas neatitinka atitinkamų formos kriterijų (pvz., kai reikalaujama informacija nurodyta, tačiau ne toje pasiūlymo dalyje, kaip buvo nustatyta). Tokiu būdu ir atsiskleidžia turinio viršenybės prieš formą principas.

TEISMŲ PRAKTIKA

Antra, Teismas pakartojo bendrąją įrodinėjimo taisyklę, pagal kurią ne PO turi pareigą įrodyti, kad tiekėjas neatitinka keliamų kvalifikacijos reikalavimų, o tiekėjas turi pagrįsti atitiktį pirkimo dokumentuose keliamiems reikalavimas. Tačiau tiekėjui pateikus duomenis, kurių reikalauja pirkimo dokumentai, o PO kilus abejonių dėl jų turinio ir išsamumo, būtent PO tenka pareiga labai aiškiai nurodyti, kokie konkrečiai duomenys yra neaiškūs ir kodėl, kuriuos duomenis reikia patikslinti.

Šiuo atveju teismas įvertino, kad PO savo pareigos tinkamai neįvykdė. PO paklausimuose aiškiai nesuformulavo tiekėjos pateiktų duomenų netikslumų, o tik paprašė patikslinti kai kurių įvykdytų sutarčių verte bei šių sutarčių kopijas, ką tiekėja ir padarė. Todėl teismas sprendė, kad tiekėjai negali tekti neigiamos pasekmės dėl to, kad ji nepagrindė, kad įvykdytų ir pateiktų **sutarčių dalykas** savo esme atitinka pirkimo dokumentuose nurodytas paslaugas (t. y. nustatytus kvalifikacijos reikalavimus), kadangi tokio paaiškinimo dėl tiekėjos įvykdytų sutarčių dalyko tapatumo kvalifikacijos reikalavimams, PO apskritai neprašė pateikti.

Atsižvelgdamas į nurodytas aplinkybes, teismas vertino, kad PO nepagrįstai tiekėją pašalino iš vykdomo pirkimo.

Lietuvos apeliacinio teismo nutartį skaitykite [čia](#).

TEISMŲ PRAKTIKA

2. Lietuvos apeliacinis teismas: dėl tiekėjo teisinio suinteresuotumo skųsti perkančiosios organizacijos sprendimus (UAB „Brosta“ v. UAB „Civinity namai Kaunas“)

Ieškovė tiekėja kreipėsi į teismą, reikalaudama pripažinti neteisėtu ir panaikinti atsakovės PO sprendimą, kuriuo buvo netenkinta ieškovės pretenzija, ir iš esmės išnagrinėti tiekėjo pretenziją (ieškinį) ir ją tenkinti. Pirmos instancijos teismas atsisakė priimti ieškinį nurodydamas, kad ieškinys, kuriuo keliamas reikalavimas panaikinti sprendimą atmesti pretenziją, yra nenagrinėtinas teisme civilinio proceso tvarka. Dėl antrojo ieškovės reikalavimų – atmesti kito tiekėjo pasiūlymą, teismas nurodė, kad reikalavimas taip pat nenagrinėtinas teisme, kadangi tokių sprendimų priėmimas pagal įstatymą priskirtinas perkančiosios organizacijos, o ne teismo kompetencijai.

Lietuvos apeliacinis teismas, pasisakydamas dėl apeliaciniame skunde keliamų klausimų, pabrėžė nuosekliai išplėtotą kasacinio teismo praktiką, kurioje nurodyta, kad tiekėjų suinteresuotumą, kaip sąlygą inicijuoti PO veiksmų peržiūros procedūrą, apibrėžia dviejų elementų visuma: (i) ieškovo *tinkamumas* ginčyti perkančiosios organizacijos sprendimus (veiksmus) ir (ii) jo subjektinių *teisių pažeidimas*.

Teismas konstatavo, kad viešojo pirkimo konkurso dalyvis tol, kol viešojo konkurso rezultatas nėra aiškus, t. y. nenustatyta pasiūlymų eilė ir neišrinktas konkurso laimėtojas, neturi teisės ginčyti PO sprendimus, kuriais atmetos dalyvio pretenzijos, pareikštos remiantis bendru siekiu užtikrinti sąžiningą ir konkurencijos sąlygas atitinkančių pirkimo procedūrų vykdymą, PO sprendimų priėmimą. Atitinkamai, teismas pagrįstai nepriėmė ir nenagrinėjo tiekėjos ieškinio.

Lietuvos apeliacinio teismo nutartį skaitykite [čia](#).

Viešųjų pirkimų ir valstybės pagalbos praktika

Patikimos rekomendacijos visais viešųjų
pirkimų proceso klausimais.

[Susipažinkite su komanda](#)

Plačiau apie „Ellex Valiunas“ – ellex.legal/lt

